

การพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย
โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*

THE DEVELOPMENT OF MAIN IDEA READING COMPREHENSION SKILLS IN
THE THAI LANGUAGE SUBJECT BY APPLYING THE SQ4R READING PROCESS IN
CONJUNCTION WITH PRACTICE EXERCISES FOR FIFTH-YEAR PRIMARY
SCHOOL STUDENTS

ชญานันท์ ศรีไหม*, ชุตินา ทศโร, เกตติวา บุญprakarn

Chayanant Srimai*, Chutima Thutsaro, Kettawa Boonprakarn

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา ประเทศไทย

Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University, Songkhla, Thailand

*Corresponding author E-mail: chayanant.sri016@hu.ac.th

*Tel: 09-8014-2044

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 2) เปรียบเทียบ ทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังโดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบ ฝึกทักษะ ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองกลุ่มเดียวกันวัดก่อนและหลัง ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เครือข่ายท่าชะมวงสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ประกอบด้วย 7 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 329 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเนินนิมิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 มีจำนวน 38 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่มกำหนดห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และ 3) แบบวัดความพึงพอใจ สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า 1) ทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 2) ทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($t = 19.06^*$, $df = 37$)

และ 3) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.25) แสดงให้เห็นว่ากระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความสำคัญ, กระบวนการอ่าน SQ4R, แบบฝึกทักษะ, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Abstract

This research aimed to: 1) Compare Thai language reading comprehension skills after learning through the application of the SQ4R reading process combined with skill exercises against the 80 percent criterion; 2) compare students' Thai language reading comprehension skills before and after learning through the application of the SQ4R reading process combined with skill exercises; and 3) Investigate students' satisfaction toward the SQ4R reading process combined with skill exercises. The study employed a one-group pretest-posttest experimental design. The population consisted of 329 Grade 5 students from seven schools in the Thachamuang Samakkhi School Network under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 2. The sample group comprised 38 Grade 5 students from Ban Noen Nimit School during the second semester of the 2025 academic year. Cluster random sampling was employed, with classrooms used as the sampling units. The research instruments included: 1) Lesson plans, 2) A reading comprehension skills test, and 3) A satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, percentage, and standard deviation. The hypothesis testing was conducted using the dependent samples t-test. The research findings revealed that: 1) Students' reading comprehension skills were higher than the 80 percent criterion; 2) Students' post-learning reading comprehension skills were significantly higher than their pre-learning skills ($t = 19.06^*$, $df = 37$); and 3) The overall student satisfaction toward the SQ4R reading process combined with skill exercises was at the highest level ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.25). These findings indicate that the SQ4R reading process combined with skill exercises effectively enhanced students' reading comprehension skills.

Keywords: Main Idea Comprehension, SQ4R Reading Process, Exercises, Fifth-Year Primary School Students

บทนำ

ภาษาไทยถือเป็นเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ไทยยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การวิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพอย่างมั่นคง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้ภาษาไทยเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนต้องฝึกฝน

จนเกิดความชำนาญ ครอบคลุมทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด การดู หลักการใช้ภาษา และวรรณคดี วรรณกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะนำไปสู่ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและการสืบสานวัฒนธรรมของชาติอย่างยั่งยืน (สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญต่อความสำเร็จทางการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาความคิด ความเข้าใจ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอันนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงส่งเสริมการตั้งคำถามและการค้นหาคำตอบ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (โชติรส สุขสังวรวงศ์, 2563) การอ่านเป็นกระบวนการรับสารที่ผู้อ่านใช้การรับรู้และประสบการณ์เดิมในการแปลความหมาย ซึ่งช่วยให้สามารถ ติดตามข้อมูลข่าวสารและพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้ที่มีทักษะการอ่านที่ดีจะสามารถวิเคราะห์และ เลือกใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อันนำไปสู่การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพหรือที่เรียกว่า “อ่านเป็น” (สำนัก วิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2562) การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นกระบวนการตีความเพื่อทำความเข้าใจสาระหลักของข้อความ โดยผู้อ่านต้องสามารถแยกแยะใจความสำคัญ ออกจากรายละเอียดประกอบได้อย่างถูกต้อง ซึ่งใจความสำคัญถือเป็นแก่นของเนื้อหาที่สะท้อนแนวคิดหลัก ของผู้เขียน และมักปรากฏในรูปประโยคหลักของย่อหน้า (ฤดี กมลสวัสดิ์, 2564)

ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนระดับประถมศึกษายังคงประสบปัญหา ด้านการอ่านจับใจความสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยในปีการศึกษา 2567 ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน ระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 57.77 ด้านการสรุปความรู้และข้อคิด จากเรื่องที่อ่านมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.66 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) ขณะเดียวกัน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับโรงเรียนด้านการอ่าน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.92 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่สถานศึกษาควรเร่งพัฒนา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2567) จากรายงานการวิเคราะห์ข้อสอบอัตนัยการทดสอบ O-NET นักเรียนจำนวนมากยังขาดทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2568) และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยในเครือข่ายท่ามะม่วงสามัคคี นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดกระบวนการอ่าน อย่างเป็นขั้นตอน ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ สาระสำคัญ ระบุใจความสำคัญ ตอบคำถาม และสรุปประเด็นสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้ผลการทดสอบทางการศึกษาดำรงเกณฑ์ที่กำหนด การนำกระบวนการอ่าน SQ4R ซึ่งประกอบด้วย ขั้นสำรวจ (Survey) ขั้นตั้งคำถาม (Question) ขั้นอ่าน (Read) ขั้นจดบันทึก (Record) ขั้นทบทวนและอธิบาย (Recite) และขั้นสะท้อนความคิด (Reflect) มาประยุกต์ใช้ในการสอนช่วยให้นักเรียนสามารถ จับใจความสำคัญได้รวดเร็ว เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และจดจำได้นาน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และเพิ่มความเร็วในการอ่าน เมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง (อัจฉราภรณ์ ปานชาติ, 2562) อีกทั้งการใช้แบบฝึกทักษะควบคู่กับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ สอดคล้องกับกฎแห่งการฝึกหัดของธอร์นไคค์ (Law of Exercise) การเรียนรู้ จะเกิดความคงทนเมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง (สิริรัตนา มุ่งคุณโคตร และคณะ, 2566)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างเป็นลำดับ พัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านการอ่านของผู้เรียนได้ และเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการอ่านสำหรับการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลัง โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยได้เลือกใช้การทดลอง กลุ่มตัวอย่างเดียวกันวัดก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรนักเรียนในเครือข่ายท่ามะม่วงสามัคคี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 7 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 329 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนบ้านเนินนิมิตร 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 38 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยกำหนดห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือและผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย พื้นฐานการอ่านจับใจความ ร้อยแก้ว บทร้อยกรอง บทโฆษณา ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน และนิทาน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ค่าความเหมาะสมของแผนเท่ากับ 4.75 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ หลังจากนั้นนำไป Try Out กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อปรับแผนให้สอดคล้องกับระยะเวลา

2. แบบทดสอบวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย แบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ สำหรับทดสอบนักเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ร้อยแก้ว บทร้อยกรอง บทโฆษณา ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน และนิทาน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยได้เท่ากับ 0.67 - 1.00 ซึ่งถือว่า ผ่านเกณฑ์ หลังจากนั้นนำไป Try Out กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อสอบมีค่าความยากง่าย (p)

ตั้งแต่ 0.30 - 0.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.23 - 0.52 ซึ่งมีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้ จำนวน 33 ข้อ ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายเหมาะสม และมีค่าความเชื่อมั่น ($KR - 20$) อยู่ที่ 0.88 ระดับดี มีความเชื่อมั่นสูง คัดเลือกข้อสอบ จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย 4 ด้าน จำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแบบวัดความพึงพอใจ มีค่าเท่ากับ 0.67 - 1.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ หลังจากนั้นนำไป Try Out กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ (Reliability) ด้วยการใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha-Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนบ้านเนินนิมิตร และโรงเรียนนิคมสร้างตนเองรัตนภูมิ
2. ชี้แจงรายละเอียดกับนักเรียนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะ
4. จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ
5. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะ
6. ให้นักเรียนทำแบบวัดความพึงพอใจ
7. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มสัมพันธ์ (Dependent Sample t-test) และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติ One-Sample t-test

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	S.D.	% of Mean	t	df	Sig
หลังเรียน	38	30	25.45	1.25	84.83	7.16**	37 .000

** $P < .01$

หมายเหตุ: การวิเคราะห์ข้อมูลในตารางนี้ใช้สถิติ One-Sample t-test เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทยหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังโดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ทักษะการจับใจความสำคัญ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเรียน	38	30	11.82	4.90	19.06*	37	.001
หลังเรียน	38	30	25.45	1.25			

*P<.01

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 11.82$) และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 25.45$) จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 19.06$, $p = .001$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ

รายการ	N = 38		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้	4.55	0.32	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การประเมินผล	4.61	0.22	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับ	4.54	0.30	มากที่สุด
ด้านที่ 4 ความสนใจและแรงจูงใจ	4.39	0.38	มาก
ภาพรวม	4.52	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.25) ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.22) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.32) และด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.30) ตามลำดับ ส่วนด้านความสนใจและแรงจูงใจ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.38)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการอภิปราย ดังนี้

1. ทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะที่ออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาของการอ่านแบบ SQ4R

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรลดา อันวงษา กระบวนการดังกล่าวเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านด้วย 6 ขั้นตอน ขั้นสำรวจ (Survey) ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจทำให้นักเรียนมีความพร้อมทางความคิดก่อนการอ่านจริง ขั้นตั้งคำถาม (Question) ช่วยฝึกกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนสามารถกำหนดประเด็นสำคัญที่ต้องการค้นหาคำตอบ (จิตรลดา อันวงษา, 2561) ดังที่ รุ่งนภา พุทธิธรรม ขั้นอ่าน (Read) ช่วยส่งเสริมการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่อ่านกับคำถามที่ตั้งไว้ได้ ขั้นจดบันทึก (Record) ช่วยให้นักเรียนฝึกการสรุปใจความสำคัญ ทำให้นักเรียนสามารถแยกแยะใจความสำคัญได้ ขั้นทบทวนและอธิบาย (Recite) ช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการสื่อสารและการถ่ายทอดความรู้ มีความเข้าใจเนื้อหาทำให้เกิดความมั่นใจในการอธิบายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และขั้นสะท้อนความคิดและแสดงความคิดเห็น (Reflect) ช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การเชื่อมโยงเนื้อหากับประสบการณ์ทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (รุ่งนภา พุทธิธรรม, 2551) ซึ่งเป็นแหล่งอ้างอิงเกี่ยวกับขั้นตอน SQ4R โดยตรง อีกทั้งสอดคล้องกับ ชุตติมา ยอดตา นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ทำให้มีทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่า (ชุตติมา ยอดตา, 2561) และ พัฒน์นรี ธรรมาภิมณฑ์ และคณะ การอ่านจับใจความภาษาไทยที่จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ4R สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (พัฒน์นรี ธรรมาภิมณฑ์ และคณะ, 2562) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kusumawati, R. et al. พบว่า เทคนิค SQ4R มีประสิทธิภาพสูงกว่าแนวทางการมีส่วนร่วมแบบหลายระดับที่มีโครงสร้างและเป็นระบบ ช่วยให้เข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งสำหรับความเข้าใจในการอ่านของบุคคล (Kusumawati, R. et al., 2025)

2. ทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญรายวิชาภาษาไทย หลังการใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน เนื่องมาจากกระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยทุกขั้นตอนมีแบบฝึกทักษะที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วย เรื่องร้อยแก้ว บทร้อยกรอง บทโฆษณา ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน และนิทาน ในขั้นตอนการสอน 6 ขั้น มีแบบฝึกทักษะควบคู่ทุกขั้น ได้แก่ 1) สำรวจเรื่องก่อนอ่าน 2) ตั้งคำถามนำการอ่าน 3) อ่านเพื่อจับสาระสำคัญ 4) คิดวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน 5) สรุปและกล่าวทบทวนด้วยตนเอง และ 6) ทบทวนเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องตามความแตกต่างของเนื้อหาแบบฝึกทักษะ ตั้งแต่การสำรวจเนื้อหา การตั้งคำถาม การอ่านอย่างมีจุดหมาย การจดบันทึก การทบทวนและอธิบายความเข้าใจ ตลอดจนส่งผลให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านแล้วสะท้อนความคิดและแสดงความคิดเห็นได้ ดังที่ อภิญา โนบรรเทา และรัชกร ประสริะเตสัง การเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีธอร์นไคค์ที่ระบุว่าการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเมื่อมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ และความรู้จะคงทนหากมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (อภิญา โนบรรเทา และรัชกร ประสริะเตสัง, 2563) สอดคล้องกับ สรวิศ ศรีเมือง และคณะ วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะนักเรียนมีการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (สรวิศ ศรีเมือง และคณะ, 2568) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพล (Effect Size) พบว่ากระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ มีขนาดอิทธิพลอยู่ในระดับสูงมาก สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรม

การเรียนรู้ดังกล่าวไม่เพียงมีนัยสำคัญทางสถิติเท่านั้นแต่ยังมีความสำคัญในทางปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.25) เนื่องจากเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา และทักษะของตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการประเมินผลในระดับสูงสุด นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบฝึกทักษะที่มีเนื้อหาหลากหลาย ช่วยให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเนื้อหาได้ดีขึ้น เข้าใจความหมายของคำศัพท์และประโยคมากขึ้น สามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลได้ถูกต้อง ส่งผลให้ด้านการจัดการเรียนและด้านประโยชน์ที่ได้รับมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านความสนใจและแรงจูงใจมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากบางกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้ต้องใช้สมาธิ เวลา และความตั้งใจในการอ่านแล้ววิเคราะห์เนื้อหา อาจส่งผลให้ผู้เรียนบางส่วนรู้สึกเหนื่อยล้า เนื่องจากกระบวนการอ่าน SQ4R เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์ การตั้งคำถาม และการสรุปความอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้เรียนในระดับประถมศึกษาบางส่วนอาจยังไม่คุ้นเคยกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องใช้สมาธิและการมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ จึงทำให้อด้านความสนใจและแรงจูงใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามในภาพรวม ยังพบว่า นักเรียนรู้สึกสนุก เพลิดเพลิน มีความสุข และพึงพอใจกับการเรียนรู้โดยใช้วิธีดังกล่าว สอดคล้องกับ ช่อเพชร ศิริภักดิ์ และคณะ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยรวมอยู่ระดับมาก (ช่อเพชร ศิริภักดิ์ และคณะ, 2564) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลลักษณ์ พรหมมา พบว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ในภาพรวมวงจรปฏิบัติการทั้ง 3 วงจรอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ สามารถสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ เป็นแนวทางที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เกิดความเข้าใจอย่างเป็นระบบ และพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในระดับสูงและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (กมลลักษณ์ พรหมมา, 2561) อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดบางประการ เนื่องจาก ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งไม่มีกลุ่มควบคุมจึงอาจมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อผลการวิจัยได้ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมี จำนวน 38 คน และเป็นนักเรียนจากห้องเรียนเดียวของโรงเรียนบ้านเนินนิมิตร ทำให้การอ้างอิงผลการวิจัยไปยังบริบทอื่นควรพิจารณาอย่างระมัดระวัง

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ สามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้

กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 11.82) และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 25.45) จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (t = 19.06, p = .001) ทั้งนี้ ค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) อยู่ในระดับสูงมาก สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีความสำคัญทั้งทางสถิติและทางปฏิบัติในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียน และ 3) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.25) ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.22) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียน ซึ่งมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.32) และด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.30) ตามลำดับ ส่วนด้านความสนใจและแรงจูงใจ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.38) สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีและยอมรับต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะในระดับสูง อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดบางประการ เนื่องจากใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งไม่มีกลุ่มควบคุมจึงอาจมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อผลการวิจัยได้ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 38 คน และเป็นนักเรียนจากห้องเรียนเดียวของโรงเรียนบ้านเนินนิมิตร ทำให้การอ้างอิงผลการวิจัยไปยังบริบทอื่นควรพิจารณาอย่างระมัดระวัง ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการประยุกต์ใช้กระบวนการอ่าน SQ4R ควบคู่กับแบบฝึกทักษะในรูปแบบการจัดการเรียนรู้และบริบทที่หลากหลาย รวมทั้งศึกษาผลต่อทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ แรงจูงใจในการเรียนรู้ และเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน เพื่อขยายผลการพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลลักษณ์ พรหมมา. (2561). การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- จิตรลดา อันวษา. (2561). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ช่อเพชร ศิริภักดิ์ และคณะ. (2564). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 16(2), 67-79.
- ชุดิมา ยอดตา. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่าน จับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- โชติรส สุขสังวรวงศ์. (2563). เป็นได้ตั้งใจฝึกฝนด้วยการอ่าน. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2568 จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/stories/เป็นได้ตั้งใจฝึกฝนด้วยการอ่าน>
- พัฒน์นรี ธรรมาภินันท์ และคณะ. (2562). ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ4R. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 11(1), 99-116.
- รุ่งนภา พุทธิธรรม. (2551). การใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ (SQ4R) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. เชียงใหม่: โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์.
- ฤดี กมลสวัสดิ์. (2564). จับใจความหัวใจสำคัญของการอ่าน. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2568 จาก <https://bsru.net/จับใจความหัวใจสำคัญของ/>
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2567). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 ฉบับที่ 5 ค่าสถิติแยกตามสาระการเรียนรู้ สำหรับโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- _____. (2568). รายงานข้อค้นพบการใช้ภาษาไทยของนักเรียน จากการทดสอบ O-NET ด้วยรูปแบบข้อสอบอัตนัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2568 จาก <https://www.niets.or.th/th/content/view/26549>
- สรวิศ ศรีเมือง และคณะ. (2568). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 10(1), 2451-2462.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 ฉบับที่ 1 แบบสรุปรายงานผลการประเมินของโรงเรียน (School01). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2562). อ่านให้เป็น เห็นคุณค่า สื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพแน่นอน. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2568 จาก <http://arit.npru.ac.th/?>
- สิริรัตน มุงคุณโคตร และคณะ. (2566). การจัดการเรียนรู้โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ระดับปริญญาตรี. วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน, 4(3), 181-193.
- อภิญา โนบรรเทา และรัชกร ประสริเตสัง. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 5(3), 153-164.

อัจฉราภรณ์ ปานชาติ. (2562). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านกองพระทราย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Kusumawati, R. et al. (2025). The comparison between using SQ4R and Jigsaw techniques toward students' reading comprehension. Proceedings of the International Conference on Islamic Education and Science Development (ICONSIDE), 2(1), 204-212.